

голѣма-ша сиромашія въ разговорѣ, коя-то произлиза отъ нашихъ-тѣ простотѣ, отъ наше-то неученіе и отъ нашихъ-тѣ праздность; „да пинемъ, кажѣтъ, да ся роди умъ и дума!“ Ето гдѣ лѣжи всичко-то зло у насъ. Сега ся издавать вѣстници всякъ недѣльж все съ по-новы и по-новы новины и полезны работы; книги излѣзохъ вещь доста много и отъ различно съдрѣжаніе, отъ кои-то прилѣжный може да ся научи на много, тврьдѣ на много умове и думы, съ кои-то и самъ да ся ползува па и другы да ползува прѣзь живота си, ала кой хваща да прочете за да научи отъ тѣхъ нѣчто? Единъ ся извинява, че неможялъ да чете, другъ че, что-то прочиталъ, не можялъ да го разбере, а пакъ на третій ся недавать пары за такывы работы — „шырабъ уджузъ, трашь пахалъ“ — и така всичкы трѣсятъ „умъ и думъ“ пакъ въ ракиѣ-тѣ, за коѣ-то не е ничто да ся потрошятъ на день по 4—5 гр., а съ това и цѣлы капиталы, нъ да ся даде по грошъ на годинѣ-тѣ отъ нѣколциѣхъ за единъ вѣстникъ това е много нѣчто.

Въ едно мѣсто ся испивать въ годинѣ-тѣ смаль не 200 бѣчвы ракыѣ: по 400 оки, правятъ 80,000 оки; по 5 грошя окѣ-тѣ, правятъ тъкмо 400,000 и словомъ четыре-стотинъ хыляды грошя! Отъ това количество само третя-та чясть ся испива отъ работници-ты, а остало-то — отъ посѣдѣлковцы-ты — главатарѣ! а что е еще по-чюдно, че тукъ вѣстникъ ся не пріема, и на учителя ся плаща мѣсячно отъ ученицы-ты, кои-то сѣ принуждени и сами еще да си носятъ всякой день и дръва-та за огрѣвъ въ училище-то: „нѣма община-та пары“! казвать. — Таково е то, кой-то трѣси „умъ и думъ“ въ ракыѣ-тѣ, въ коѣ-то ся изгубва и оня колко-то го има.

За искореняваніе това зло у насъ нѣма другъ по-добъръ лѣкъ освѣнь да ся запрѣти за да ся неотварятъ кръчмы-ты и кафенета-та въ праздниченъ день, а вмѣсто тѣхъ да ся отворять всжду четалища, въ кои-то да ся замѣни ходеніе-то въ прѣвѣ-ты. Въ тыя четалища да ся пріимать отъ всичкы вѣстници и книги, кои-то да бѣждѣ на расположеніе всякому и въ всяко врѣмя, а особно въ праздникъ цѣль день и въ дѣлникъ при-вечеръ, та всякъ да може да прочита, кога что-то ще; а пакъ за оныя, кои-то неумѣжѣ да четѣтъ или неразбирать, то нека има въ това врѣмя всякога въ тѣхъ